

Jak rád bych již byl v Dorfenu. Město je tak hlučné a cizí. A v časech vnitřního růstu se letokruhů nemá dotýkat nic, co je cizí. –

Jednou za mnoho let beze zbytku pochopíš, čím pro mne jsi. Čím je horský pramen žíznivému.

A je-li žíznivý laskav a vděčen, nezalkne se chladem a množstvím jeho čirosti, aby se pak znovu vydal na cestu pod sluncem; zbuduje si pod jeho *ochranou* a tak blízko, aby slyšel jeho zpěv, chatrč a zůstane v tom tichém údolí, dokud se jeho oči neunaví sluncem a dokud mu srdce nepřeteče bohatstvím a porozuměním. Stavím si chatrče a – zůstávám.

Můj čistý prameni! Jak Ti budu vděčen. Nepřeji si spatřit žádnou květinu, žádné nebe a žádné slunce – jen v Tobě. Všechno je mnohem krásnější a mnohem pohádkovější, tak jak to vidíš Ty: květina těsně vedle Tebe, jež se – vím to z dřívější doby, kdy jsem na tyto věci musel hledět bez Tebe – osaměle a ochable chvěje v mechu, se ve Tvé dobrotě zrcadlí světlem a lehkostí a skoro se hlavičkou dotýká nebe, třpytícího se z hloubky Tvého nitra. A dotkne-li se Tvých obrysů zaprášený a obyčejný sluneční paprsek, znásobí se v tisíci jiskrách na vlnách Tvé světlé duše. Můj čistý prameni. Skrze Tebe chci vnímat svět; neboť pak to nebude svět, nýbrž stále jen Ty, Ty, Ty!

Tys můj sváteční den. A kráčím-li ve snu k Tobě, vždy mám ve vlasech květy.

Tobě bych chtěl vetknout do vlasů květy. Které? Žádná květina není dost dojemně prostá. Z jakého máje bych je měl přinést? – Ale zdá se mi nyní, že Ty máš vždy ve vlasech věnec – nebo korunu... nikdy jsem Tě neviděl jinak.

Nikdy jsem Tě neviděl jinak, než že bych se chtěl k Tobě modlit. Nikdy jsem Tě neslyšel jinak, než že bych chtěl v Tebe věřit. Nikdy jsem si Tě nevysnil jinak, než že bych chtěl pro Tebe trpět. Nikdy jsem po Tobě netoužil jinak, než že bych chtěl před Tebou klečet.

Jsem Tvůj, jako patří hůl k poutníkovi, jenom Tě nechráním. Jsem Tvůj, jako patří žezlo ke královně – jenom Tě neobohacuji. Jsem Tvůj, tak jako patří k noci i ta poslední malá hvězdička, i když noc o ní sotva ví a nezná její chabý svit.

Viareggio, květen. „V této milé zimě jsme o tom jednou spolu hovořili: zda se tvůrčí člověk od ostatních bytostně liší. Pamatuješ? Teprve dnes znám odpověď. Tvůrčí člověk je širší, je to ten, před nímž se prostírá budoucnost. Umělec nebude stát vedle člověka napořád. Až umělec, ten pohyblivější a hlubší, uzraje a uskuteční se, až bude žít to, o čem nyní sní, člověk zchudne a postupně odumře. Umělec je věčnost, jež vpadá do života.“

„Dlouho jsem seděl při útulném světle svíčky ve svém vysokém pohodlném křesle a říkal si: ‚Ty nádherná, drahá, jak velký prostor jsi ve mně otevřela.‘ Neboť jestliže mne italské dny obdařily poklady, Tys pro ně vytvořila místo v mé duši, v níž se tlačily sny a mnohé úzkosti. Tys mne oblékla do svátečního.“

„V úterý večer jsme s poštou [z Hamburku: Mozartova ‚Kouzelná flétna‘ v Kunsthalle] dorazili zpátky do Worpswede. Krásná a tichá hvězdná noc, slavnostní a vhodná k návratu. Tehdy jsem se rozhodl, že ve Worpswede zůstanu. Již teď cítím, jak samota každým dnem roste, jak se tato krajina, opuštěná barvami i stíny, neustále zvětšuje, rozšiřuje a jak se stále více stává pozadím pro stromy zmítané bouří. Chci v této bouři vydržet a zakusit ji všechnu v celé úchvatné přízračnosti. Chci mít podzim. Chci se přikrýt zimou a nezradit sám sebe s žádnou barvou. Chci být zasněžen kvůli příštímu jaru, aby to, co ve mně klíčí, nevyrazilo z brázd předčasně.“

I.

Jak slepec stojím v temnotě,
můj pohled marně hledá tě.
Chaos a zmatek dnů
zatáhl za vším oponu.

Zírám tu na něj, zda se nehýbá,
ten závěs, za nímž můj život ubíhá,
- mého života cíl, mého života přikázání -
- a přece: mé umírání -.

II.

Přivinula ses ke mně, však nikoli k své slávě,
jen tak, jak ruka k hlíně přitiskne se hravě.
Ruka, již tvůrce přiložil.
Já o tvaru jsem snil -
však tehdy tlak té ruky polevil -
nechal mne padnout a dílo roztříštil.

III.

Tys ke mně byla laskavá jak matka,
bylas mi přítelem, jak muži jsou,
byla jsi žena, překrásná a sladká,
a často bylas malou holčičkou.
Bylas to nejkřehčí, co potkal jsem dosud,
nejtvrdší kámen, s nímž jsem zápolil.
Bylas to nejvyšší, čím žehnal mi osud,
a stala ses vírem, jenž mne pohltil.